

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА РЕСПУБЛІКОЮ БІЛОРУСЬ

Мякота О.В., здобувач

*Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, Україна
000028@ukr.net*

У статті досліджено основні двосторонні міжнародні договори про державний кордон між Україною та Республікою Білорусь. Визначено особливості делімітації й демаркації українсько-білоруського державного кордону. Розкриваються особливості міжнародно-правового регулювання точок стику українсько-білоруського державного кордону з державним кордоном Республіки Польща (на заході) і державним кордоном Російської Федерації (на сході).

Ключові слова: державний кордон, українсько-білоруський кордон, делімітація, демаркація, точка стику (потрійний стик).

ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ГРАНИЦЫ МЕЖДУ УКРАИНОЙ И РЕСПУБЛИКОЙ БЕЛАРУСЬ

Мякота О.В.

*Национальный юридический университет имени Ярослава Мудрого,
ул. Пушкинская, 77, г. Харьков, Украина
000028@ukr.net*

В статье исследуются основные двухсторонние международные договоры о государственной границе между Украиной и Республикой Беларусь. Установлены особенности делимитации и демаркации украинско-белорусской государственной границы. Рассматриваются особенности международно-правового регулирования точек стыка украинско-белорусской государственной границы с государственной границей Республики Польша (на западе) и государственной границей Российской Федерации (на востоке).

Ключевые слова: государственная граница, украинско-белорусская граница, делимитация, демаркация, точка стыка (пограничный стык).

LEGAL REGULATION OF STATE BOUNDARY BETWEEN UKRAINE AND REPUBLIC OF BELARUS

Myakota O.V.

*Yaroslav Mudryi National law university, str. Pushkin, 77, Kharkiv, Ukraine
000028@ukr.net*

Problem setting. According to the Article 2 of the Constitution of Ukraine the sovereignty of Ukraine spreads on all its territory and the territory of Ukraine within the limits of existent borders is integral and inviolable. According to the Article 1 of the Law of Ukraine «On State Border of Ukraine» the state border of Ukraine is a line and vertical surface over it that mark boundaries of the territory of Ukraine – land, water, bowels and airspace. Consequently the main value of state boundaries of Ukraine consists in determination of limits of realization of state sovereignty of Ukraine through the conclusion of row of bilateral international agreements about a state boundary with countries-neighbors.

Recent research and publications analysis. The issues of state borders are treated by such national scientists as: A.B. Mostiskiy, T.S. Tsimbrivskiy (general theoretical issues of state borders), O.I. Byelova, M.V. Blajievska, O.V. Bogdan, I.V. Dmitrichenko, M.Z. Kulik, O.M. Shemyakin (sea territorial regimes), A.P. Yefimenko (international legal status of Danube) and others. But in fact there are absent scientific researches concerning regime of the state border of Ukraine, especially with Belarus, Russia and Moldova.

Paper objective. This article is aimed at investigation of legal regulation of state boundary between Ukraine and Republic of Belarus including the issues of Ukrainian-Byelorussian border delimitation and demarcation, as well as tripoints with Poland and Russia.

Paper main body. There are some agreements between Ukraine and Republic of Belarus about state boundary. The Treaty about friendship, neighborliness and collaboration, dated July 17, 1995 entered into force August 06, 1997. According to the Article 1 of the Treaty Ukraine and Republic of Belarus had

again acknowledged «inviolability of existing state boundaries» and confirmed first, that «have no territorial claims against each other and will not put up such claims in the future».

The main treaty about matters mentioned above is the Treaty about state boundary, dated May 12, 1997 entered into force June 18, 2013. The Treaty sets state boundary in accordance with the Protocol-description of passing of frontier line between Ukraine and Republic of Belarus and an Album of topographical maps with frontier line as integral parts of the Treaty. The Treaty also founded the Joint commission on state border demarcation.

The Agreement between the Cabinet of Ministers of Ukraine, the Government of Republic of Belarus and the Government of Republic of Poland about the tripoint was signed on March 14, 2013, but not entered into force yet.

There is just project of the Agreement between the Cabinet Ministers of Ukraine, the Government of Republic of Belarus and the Government of Russian Federation about the tripoint.

Conclusions of the research. According to the Treaty about state boundary, dated May 12, 1997 Ukrainian-Byelorussian border delimitation was finished and the demarcation now is starting. The Agreement between the Ukraine, the Republic of Belarus and the Republic of Poland about the tripoint was signed on March 14, 2013, but not entered into force yet. The Agreement between the Ukraine, the Republic of Belarus and the Russia about the tripoint is under negotiations.

Key words: state boundary, Ukrainian-Byelorussian border, delimitation, demarcation, tripoint.

Стаття 2 Конституції України [1] визначає, що суверенітет України поширюється на всю її територію, при цьому територія України в межах існуючого кордону є цілісною й недоторканою. У свою чергу пункт 18 частини 1 статті 92 Конституції України [1] встановлює, що правовий режим державного кордону України визначається виключно законами України. Згідно зі статтею 1 Закону України «Про державний кордон України» від 4 листопада 1991 р. № 1777-ХІІ [2] *державний кордон* України – лінія й вертикальна поверхня, що проходить за цією лінією, які визначають межі території України – суші, вод, надр, повітряного простору. Отже, основне значення державних кордонів України полягає у визначенні меж здійснення державного суверенітету України через укладення низки двосторонніх міжнародних договорів про державний кордон із країнами-сусідами.

Питання державних кордонів розглядали у своїх працях такі вітчизняні вчені, як М.О. Баймуратов, О.І. Белова, М.В. Блажиєвська, О.В. Богдан, М.В. Буроменський, О.В. Буткевич, І.В. Дмитриченко, А.І. Дмитрієв, Ю.А. Дмитрієва, А.П. Єфименко, О.В. Задорожній, М.З. Кулик, А.Б. Мостиський, В.М. Репецький, Л.Д. Тимченко, Т.С. Цимбрівський, О.М. Шемякін та ін. У зв'язку із цим можна відзначити наявність в Україні ґрунтовних монографічних досліджень загальнотеоретичних питань урегулювання державних кордонів (А.Б. Мостиський, Т.С. Цимбрівський), спеціальних монографічних досліджень морських територіальних режимів (О.І. Белова, М.В. Блажиєвська, О.В. Богдан, І.В. Дмитриченко, М.З. Кулик, О.М. Шемякін), а також міжнародно-правового статусу Дунаю (А.П. Єфименко).

Проте в більшості публікацій вітчизняних учених питання державних кордонів (особливо сухопутних кордонів) розглядаються лише в окремих аспектах. Зокрема, автори зосереджують увагу на історичних особливостях становлення державних кордонів (О.В. Буткевич, А.І. Дмитрієв, Ю.А. Дмитрієва, О.В. Задорожній та ін.) або розглядають державні кордони в загальному смислі у відповідних структурних частинах навчальної літератури з міжнародного публічного права (М.О. Баймуратов, М.В. Буроменський, В.М. Репецький, Л.Д. Тимченко та ін.).

Отже, наразі можна констатувати фактичну відсутність публікацій вітчизняних учених щодо низки вкрай важливих, проте, на жаль, неврегульованих до цього часу питань спільного державного кордону із сусідніми з Україною державами (насамперед із країнами, що утворилися на теренах колишнього СРСР).

Виходячи з викладеного, а також беручи до уваги обсяг стандартної наукової статті, ставимо за *мету* дослідження міжнародно-правового регулювання державного кордону України з однією із сусідніх країн – Республікою Білорусь¹.

На підставі викладеного можна сформулювати такі *основні завдання* статті:

- встановити й дати загальну правову характеристику основних двосторонніх міжнародних договорів між Україною й Республікою Білорусь про державний кордон;
- визначити особливості делімітації й демаркації українсько-білоруського державного кордону;
- розкрити особливості міжнародно-правового регулювання точок стику українсько-білоруського державного кордону, відповідно, з державним кордоном Республіки Польща й державним кордоном Російської Федерації.

Міжнародно-правове регулювання державного кордону між Україною та Республікою Білорусь регулюється низкою двосторонніх міжнародних договорів і бере початок ще із часів існування Радянського Союзу. Першим таким договором є Договір між Українською Радянською Соціалістичною Республікою і Білоруською Радянською Соціалістичною Республікою від 29 грудня 1990 р., що набув чинності 31 серпня 1991 р. [4] (далі – Договір 1990 р.). Крім цього, зазначений Договір у статті 6 закріпив, що Договірні Сторони «визнають і поважають територіальну цілісність Української Радянської Соціалістичної Республіки і Білоруської Радянської Соціалістичної Республіки в нині існуючих кордонах»².

Першим багатостороннім договором, що закріпив зазначену вище норму, можна вважати Угоду щодо створення Співдружності Незалежних Держав, що була укладена від імені України, Республіки Білорусь і Російської Федерації 8 грудня 1991 р. у м. Мінську [5]. Стаття 5 цього договору закріпила: «Високі Договірні Сторони визнають і поважають територіальну цілісність одна одної й недоторканність існуючих кордонів у межах Співдружності» [5].

Наступним кроком щодо врегулювання питання спільного кордону між Україною та Республікою Білорусь стало підписання 17 грудня 1992 р. Угоди між Урядом України й Урядом Республіки Білорусь про співробітництво з прикордонних і митних питань [6] (далі – Угода 1992 р.).

Зазначена Угода 1992 р. закріпила низку вкрай важливих положень. По-перше, у статті 2 сторони погодилися вважати існуючий кордон лінією кордону між Україною і Республікою Білорусь. Нагадаємо, що тотожна норма була закріплена в статті 6 Договору між Українською РСР і Білоруською РСР 1990 р. [4]. По-друге, сторони домовилися, що Угода 1992 р. набуває чинності з моменту підписання (тобто з 17 грудня 1992 р.)³ і є чинною до укладення відповідних договорів про державний кордон (стаття 2). Тобто можна сказати, що Угода 1992 р. була основним міжнародним документом, що встановлював режим українсько-білоруського кордону до укладення Договору між Україною й Республікою Білорусь про державний кордон від 12 травня 1997 р. [7]. І по-третє, стаття 1 Угоди 1992 р. [6]

¹ В українському перекладі *більшості* міжнародних договорів за участю Республіки Білорусь вживається саме така назва цієї держави. Разом із тим у деяких міжнародних договорах, як правило, міжурядового або міжвідомчого характеру в українському перекладі застосовується й назва «Беларусь» (від автентичної самоназви цієї держави білоруською мовою – Рэспубліка Беларусь [3]). Утім очевидно, що обидві назви – і «Республіка Білорусь», і «Республіка Беларусь» – в українській мові є синонімами, тому жодним чином не можуть впливати на чинність того чи іншого міжнародного договору за участю України й Республіки Білорусь.

² На той момент – адміністративні кордони Української РСР і Білоруської РСР у межах Союзу Радянських Соціалістичних Республік.

³ Див. статтю 11 Угоди.

передбачила створення Спільної комісії для проведення делімітації й демаркації українсько-білоруського державного кордону (далі – Спільна комісія).

На виконання статті 1 Угоди 1992 р. Кабінет Міністрів України Постановою від 2 лютого 1993 р. № 79 [8] затвердив персональний склад української делегації Спільної комісії. У свою чергу склад білоруської делегації Спільної комісії з проведення делімітації й демаркації українсько-білоруського державного кордону було затверджено на підставі Постанови Президії Верховної Ради Республіки Білорусь⁴ від 7 грудня 1992 р. № 2003-ХІІ [9]. Під час тривалих переговорів у межах Спільної комісії були підготовлені делімітаційні карти та проекти опису проходження лінії українсько-білоруського державного кордону.

Відзначаючи, що Договір між Українською РСР і Білоруською РСР від 29 грудня 1990 р. [4] відіграв значну роль у розвитку добросусідських відносин між обома державами, 17 липня 1995 р. був підписаний Договір про дружбу, добросусідство і співробітництво між Україною і Республікою Білорусь [10]. На підставі статті 29 Договору 1995 р. [10] з 6 серпня 1997 р. (дати набуття ним чинності) найперший за часом укладення договір між Україною і Республікою Білорусь – Договір між Українською РСР і Білоруською РСР від 29 грудня 1990 р. [4] – було визнано таким, що припинив свою дію.

У Договорі про дружбу, добросусідство і співробітництво між Україною і Республікою Білорусь від 17 липня 1995 р. Україна й Республіка Білорусь ще раз визнали «непорушність існуючих між ними державних кордонів» і вперше підтвердили, що «не мають ніяких територіальних претензій одна до одної й не висуватимуть таких претензій у майбутньому» (стаття 1) [10].

Основний двосторонній міжнародний договір про українсько-білоруський кордон має назву Договір про державний кордон між Україною й Республікою Білорусь, який було підписано в м. Києві 12 травня 1997 р. [7]. Верховна Рада України ратифікувала зазначений Договір через два місяці після підписання – 18 липня 1997 р. [11]. Республіка Білорусь ратифікувала Договір про державний кордон значно пізніше – лише 17 травня 2010 р. на підставі Закону Республіки Білорусь «Аб ратыфікацыі Дагавора паміж Рэспублікай Беларусь і Украінай аб дзяржаўнай граніцы» № 130-З [12].

Згідно зі статтею 7 Договору про державний кордон від 12 травня 1997 р. [7] набуття чинності зазначеного Договору пов'язується з моментом обміну ратифікаційними грамотами. Обмін ратифікаційними грамотами відбувся в м. Мінську 18 червня 2013 р. Таким чином, Договір між Україною й Республікою Білорусь про державний кордон набув чинності саме 18 червня 2013 р. [7].

Відповідно до статті 1 Договору про державний кордон від 12 травня 1997 р. [7] невід'ємною частиною цього договору є два документи: Протокол-опис проходження лінії державного кордону між Україною і Республікою Білорусь, а також Альбом топографічних карт із графічно нанесеною на них лінією державного кордону.

Після завершення процедури делімітації українсько-білоруського кордону Спільна комісія, що була утворена відповідно до частини й статті 3 Договору між Україною і Республікою Білорусь про державний кордон від 12 травня 1997 р. [7], розпочала процедуру демаркації державного кордону.

Слід зазначити, що на підставі пункту 2 Постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2007 р. № 646 [13] Постанова Кабінету Міністрів України «Про склад української делегації Спільної українсько-білоруської комісії з проведення делімітації і демаркації державного кордону між Україною і Республікою Білорусь» від 2 лютого 1993 р. № 79 [8] була визнана

⁴ Білорус. Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь – з 1991 по 1996 рр. постійно діючий парламент Республіки Білорусь.

такою, що втратила чинність. Відповідно, українську делегацію Спільної комісії було розформовано.

Натомість Указом Президента України від 28 квітня 2011 р. № 509/2011 [14] було запроваджено посаду Представника України з питань договірно-правового оформлення державного кордону України⁵ та утворено *єдину* делегацію України для участі в засіданнях спільних міждержавних комісій із питань демаркації державного кордону України із суміжними державами (маються на увазі Республіка Білорусь, Російська Федерація й Республіка Молдова). Цим же Указом Президента України було затверджено Положення про Представника України з питань договірно-правового оформлення державного кордону України й Положення про делегацію України для участі в засіданнях спільних міждержавних комісій із питань демаркації державного кордону України [14]. Персональний склад делегації України для участі в засіданнях спільних міждержавних комісій із питань демаркації державного кордону України було затверджено Указом Президента України від 31 жовтня 2011 р. № 1008/2011 [15].

Демаркація українсько-білоруського кордону фактично розпочалася лише в 2014 р. з підписання в м. Чернігові 30 липня 2014 р. Угоди про затвердження Положення про демаркацію державного кордону між Україною і Республікою Білорусь. Угода була затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 12 листопада 2014 р. № 610 [16]. Зі свого боку Рада Міністрів Республіки Білорусь⁶ затвердила зазначену Угоду на підставі Постанови від 24 листопада 2014 р. № 1097 [17].

Положення про демаркацію державного кордону між Україною й Республікою Білорусь визначає порядок демаркації державного кордону між країнами та є правовою основою діяльності Спільної українсько-білоруської демаркаційної комісії. У цьому документі також передбачається порядок позначення державного кордону й винесення його позначення безпосередньо на місцевість.

Слід зауважити, що на підставі Договору про державний кордон від 12 травня 1997 р. [7] здійснюється правове регулювання основної ділянки українсько-білоруського державного кордону (між точками потрійних стиків). Отже, міжнародно-правове регулювання точок потрійних стиків кордонів на заході (з Республікою Польща) і на сході (з Російською Федерацією) має здійснюватися на підставі спеціальних трьохсторонніх міжнародних договорів.

14 березня 2013 р. у м. Луцьку була підписана Угода між Кабінетом Міністрів України, Урядом Республіки Білорусь та Урядом Республіки Польща про точку стику державних кордонів України, Республіки Білорусь і Республіки Польща. Відповідно до статті 1 точка стику державних кордонів України, Республіки Білорусь і Республіки Польща знаходиться «на перетині лінії, що проходить по середині річки Західний Буг (Буг), з лінією, яка є продовженням південної бровки каналу Мостицького».

27 листопада 2013 р. Кабінет Міністрів України своїм Розпорядженням № 945-р [18] подав зазначену вище Угоду на ратифікацію Верховною Радою України⁷.

Визначення точки стику державних кордонів України, Республіки Білорусь і Російської Федерації відбувається складніше. Вважається, що такою точкою стику є «Курган Дружби»,

⁵ Посаду Представника України з питань договірно-правового оформлення державного кордону України з 28 квітня 2011 р. і на момент підготовки до опублікування цієї статті (31 грудня 2014 р.) обіймає Посол з особливих доручень Міністерства закордонних справ України Осаволюк Леонід Васильович.

⁶ *Білорус*. Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь – Уряд Республіки Білорусь.

⁷ На момент підготовки до опублікування цієї статті (31 грудня 2014 р.) Угода між Кабінетом Міністрів України, Урядом Республіки Білорусь і Урядом Республіки Польща про точку стику державних кордонів України, Республіки Білорусь і Республіки Польща не ратифікована Україною.

що повністю знаходиться на території України (село Сеньківка Городнянського району Чернігівської області). Однак на рівні міжнародного договору цей юридичний факт не закріплено. Зокрема, стаття 4 Договору між Україною і Російською Федерацією про українсько-російський державний кордон від 28 січня 2003 р. [19] містить лише відсылку на норму загального характеру про те, що «стик державних кордонів України, Російської Федерації і Республіки Білорусь визначається відповідним міжнародним договором».

Зі свого боку Республіка Білорусь на підставі Постанови Ради Міністрів від 16 березня 1998 р. № 418 зазначила: «Прийняти пропозицію Міністерства закордонних справ, погоджену з Міністерством юстиції й іншими зацікавленими, про проведення переговорів щодо укладення Угоди між Урядом Республіки Білорусь, Урядом Російської Федерації та Урядом України про порядок позначення точки стику державних кордонів» [20].

За результатами трьохсторонніх переговорів із підготовки проекту Угоди про точку стику державних кордонів України, Республіки Білорусь та Російської Федерації в січні 2014 р. сторони погодили проект зазначеної угоди⁸, а також технічні умови зі створення делімітаційної карти району стику державних кордонів, яка є невід'ємною частиною Угоди.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що правове регулювання основної ділянки українсько-білоруського державного кордону (включаючи його делімітацію й демаркацію) здійснюється на підставі відповідних двосторонніх міжнародних договорів між Україною та Республікою Білорусь. Можна також вважати, що точка стику державних кордонів України, Республіки Білорусь і Республіки Польща врегульована відповідним трьохстороннім міжнародним договором. Разом із тим наразі потребує міжнародно-правового врегулювання точка стику державних кордонів між Україною, Республікою Білорусь і Російською Федерацією.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі, на нашу думку, полягають у необхідності дослідження порядку перетину державного кордону між Україною та Республікою Білорусь.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>.
2. Про державний кордон України : Закон України від 4 листопада 1991 р. № 1777-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>.
3. Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь (са змяненнямі і дапаўненнямі, прынятымі на рэспубліканскіх рэферэндумах 24 лістапада 1996 г. і 17 кастрычніка 2004 г.) [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу : http://mir.pravo.by/library/section_1/constitution.
4. Договір між Українською Радянською Соціалістичною Республікою і Білоруською Радянською Соціалістичною Республікою від 29 грудня 1990 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/112_011.
5. Угода про створення Співдружності Незалежних Держав від 8 грудня 1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_077.
6. Угода між Урядом України і Урядом Республіки Білорусь про співробітництво з прикордонних і митних питань від 17 грудня 1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/112_074.

⁸ На момент підготовки до опублікування цієї статті (31 грудня 2014 р.) зазначена Угода ще не підписана сторонами.

7. Договір про державний кордон між Україною і Республікою Білорусь від 12 травня 1997 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/112_004.
8. Про склад української делегації Спільної українсько-білоруської комісії з проведення делімітації і демаркації державного кордону між Україною і Республікою Білорусь : Постанова Кабінету Міністрів України від 2 лютого 1993 р. № 79 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/79-93-п>.
9. О делегации Республики Беларусь на переговорах с Украиной по вопросам делимитации и демаркации государственной границы между Республикой Беларусь и Украиной : Постановление Президиума Верховного Совета Республики Беларусь от 7 декабря 1992 г. № 2003-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.levonevski.net/pravo/norm2013/num70/d70192.html>.
10. Договір про дружбу, добросусідство і співробітництво між Україною і Республікою Білорусь від 17 липня 1995 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/112_692.
11. Про ратифікацію Договору між Україною і Республікою Білорусь про державний кордон : Закон України від 18 липня 1997 р. № 491/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/491/97-вр>.
12. Аб ратыфікацыі Дагавора паміж Рэспублікай Беларусь і Украінай аб дзяржаўнай граніцы : Закон Рэспублікі Беларусь от 17 мая 2010 г. № 130-3 [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу : [http://www.pravo.by/pdf/2010-122/2010-122\(005-012\).pdf](http://www.pravo.by/pdf/2010-122/2010-122(005-012).pdf).
13. Про ліквідацію деяких консультативних, дорадчих та інших органів, утворених Кабінетом Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2007 р. № 646 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/646-2007-п>.
14. Питання договірно-правового оформлення державного кордону України : Указ Президента України від 28 квітня 2011 р. № 509/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/509/2011>.
15. Питання демаркації державного кордону України : Указ Президента України від 31 жовтня 2011 р. № 1008/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1008/2011>.
16. Про затвердження Угоди між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Білорусь про затвердження Положення про демаркацію державного кордону між Україною і Республікою Білорусь : Постанова Кабінету Міністрів України від 12 листопада 2014 р. № 610 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/610-2014-п>.
17. Аб зацвярджэнні Пагаднення паміж Урадам Рэспублікі Беларусь і Кабінетам Міністраў Украіны аб зацвярджэнні Палажэння аб дэмаркацыі дзяржаўнай граніцы паміж Рэспублікай Беларусь і Украінай : Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 24 ноября 2014 г. № 1097 [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу : <http://pravo.by/main.aspx?guid=3961&p0=C21401097>.
18. Про подання на ратифікацію Верховною Радою України Угоди між Кабінетом Міністрів України, Урядом Республіки Білорусь і Урядом Республіки Польща про точку стику державних кордонів України, Республіки Білорусь і Республіки Польща : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 листопада 2013 р. № 945-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/945-2013-р>.

19. Договір між Україною і Російською Федерацією про українсько-російський державний кордон від 28 січня 2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/643_157.
20. О проведении переговоров по заключению Соглашения между Правительством Республики Беларусь, Правительством Российской Федерации и Правительством Украины о порядке обозначения точки стыка государственных границ : Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 16 марта 1998 г. № 418 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.levonevski.net/pravo/razdel5/num1/5d17540.html>.

REFERENCES

1. “Constitution of Ukraine” [Electronic resource] : Law of Ukraine of June 28, 1996 № 254к/96-ВР. – Access mode : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. “On State Boundary of Ukraine” [Electronic resource] : Law of Ukraine of November 4, 1991 № 1777-XII. – Access mode : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>
3. “Constitution of the Republic of Belarus” (with changes and additions adopted at Republik referendum on November 24, 1996 and October 17, 2004) [Electronic resource]. – Access mode : http://mir.pravo.by/library/section_1/constitution/costitutions/constitution_by/
4. “The agreement between the Ukrainian Soviet Socialist Republic and Byelorussian Soviet Socialist Republic of December 29, 1990” [Electronic resource]. – Access mode : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/112_011
5. “Agreement establishing the Commonwealth of Independent States of December 8, 1991” [Electronic resource]. – Access mode : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_077
6. “Agreement between the Government of Ukraine and the Government of the Republic of Belarus on cooperation on border and customs issues of December 17, 1992” [Electronic resource]. – Access mode : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/112_074
7. “The agreement on the state border between Ukraine and the Republic of Belarus of May 12, 1997” [Electronic resource]. – Access mode : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/112_004
8. “On the composition of Ukrainian delegation of the Joint Ukrainian-Belarusian commission for delimitation and demarcation of the border between Ukraine and Belarus” [Electronic resource] : Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine on February 2, 1993 № 79. – Access mode : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/79-93-п>
9. “On delegation of the Republic of Belarus in the negotiations with Ukraine on the delimitation and demarcation of the border between Belarus and Ukraine” [Electronic resource] : Resolution of the Presidium of the Supreme Soviet of the Republic of Belarus of December 7, 1992 № 2003-XII. – Access mode : <http://www.levonevski.net/pravo/norm2013/num70/d70192.html>
10. “The treaty of friendship, good neighborliness and cooperation between Ukraine and the Republic of Belarus of July 17, 1995” [Electronic resource]. – Access mode : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/112_692
11. “On ratification of the Agreement between Ukraine and the Republic of Belarus on the state border” [Electronic resource] : Law of Ukraine of July 18, 1997 № 491/97-ВР. – Access mode : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/491/97-вр>
12. “On ratification of the Treaty between the Republic of Belarus and Ukraine on the state border” [Electronic resource] : Law of the Republic of Belarus of May 17, 2010 № 130-3. – Access mode : [http://www.pravo.by/pdf/2010-122/2010-122\(005-012\).pdf](http://www.pravo.by/pdf/2010-122/2010-122(005-012).pdf)
13. “On liquidation of some consultative, advisory and other bodies established by the Cabinet of Ministers of Ukraine” [Electronic resource] : Resolution of the Cabinet of Ministers of

- Ukraine on April 20, 2007 № 646. – Access mode : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/646-2007-п>
14. “The issue of legal registration of the state border of Ukraine” [Electronic resource] : Decree of the President of Ukraine on April 28, 2011 № 509/2011. – Access mode : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/509/2011>
 15. “The issue of demarcation of the state border of Ukraine” [Electronic resource] : Decree of the President of Ukraine of 31 October 2011 № 1008/2011. – Access mode : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1008/2011>
 16. “On approval of the Agreement between the Government of Ukraine and the Government of the Republic of Belarus on approval of the Regulation on the demarcation of the border between Ukraine and Belarus” [Electronic resource] : Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of November 12, 2014 № 610. – Access mode : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/610-2014-п>
 17. “On approval of the Agreement between the Government of the Republic of Belarus and the Cabinet of Ministers of Ukraine on approval of the Regulation on the demarcation of the border between Belarus and Ukraine” [Electronic resource] : Presidential Decree of November 24 2014 № 1097.– Access mode : <http://pravo.by/main.aspx?guid=3961&p0=C21401097>
 18. “On submission for ratification of the Agreement between Cabinet of Ministers of Ukraine and the Government of the Republic of Belarus and the Government of the Republic of Poland on the point of the state borders of Ukraine, Belarus and Poland by the Verkhovna Rada of Ukraine” [Electronic resource] : Cabinet of Ministers of Ukraine on November 27, 2013 № 945-p. – Access mode : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/945-2013-p>
 19. “Agreement between Ukraine and the Russian Federation on Ukrainian-Russian border on January 28, 2003” [Electronic resource]. – Access mode : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/643_157
 20. “On the negotiations on the conclusion of the Agreement between the Government of the Republic of Belarus, the Russian Federation and the Government of Ukraine on the procedure for designation junction point of state borders” [Electronic resource] : Resolution of the Council Ministers of Belarus of March 16, 1998 № 418. – Access mode : <http://www.levonevski.net/pravo/razdel5/num1/5d17540.html>.

УДК 347.991: 347.958 (477)

ЗНАЧЕННЯ ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ ВЕРХОВНИМ СУДОМ УКРАЇНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД

Цілінко І.С., аспірант

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
вул. Фонтанська дорога, 23, м. Одеса, Україна
inna.tsilynko@gmail.com*

Статтю присвячено проблемам перегляду судових рішень Верховним Судом України з підстави встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань під час вирішення справи судом. Розкривається вплив